

UCHWAŁA Nr

RADY GMINY ROPA

z dnia

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i
Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030,**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz.40 ze zm.), oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.) Rada Gminy Ropa uchwała, co następuje:

§1

Uchwała Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ropa.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

*Załącznik do Uchwały Nr.....
Rady Gminy Ropa
Z dnia*

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy
Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy
Domowej na lata 2024-2030**

Gmina Ropa

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie

I. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej.....	2
II. Założenia Gminnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Ropa.....	4
III. Podstawy prawne.....	7
IV. Diagnoza zjawiska przemocy w Gminie Ropa.....	7
V. Cele programu.....	11
VI. Służby powołane do realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej i ich zadania, system przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Ropa, zasoby instytucjonalne i realizowane działania.....	16
VII. Przewidywane efekty.....	21
VIII. Źródła finansowania.....	21
IX. Monitoring Programu.....	21
Podsumowanie.....	22

WPROWADZENIE

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym jego osobowość, poglądy, system wartości. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. Kiedy następuje dezorganizacja, rodzina nie jest w stanie realizować swoich podstawowych funkcji i zadań, role w rodzinie ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie i bez wątpienia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Wśród wielu zatrważających zjawisk obserwujemy jeszcze jedno – przemoc staje się towarem sprzedawanym w licznych programach telewizyjnych, główną atrakcją filmów czy gier komputerowych. Obecnie przemoc ta stosowana jest za pomocą środków komunikacji elektronicznej: wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęć lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozesyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają. Te formy przemocy mają swoich „odbiorców” wśród wszystkich grup wiekowych. Przemoc stała się zatem swoistym rodzajem rozrywki, zabawy. Choć przemoc, agresja jako forma zachowań społecznych istniała od zarania dziejów we wszystkich kulturach i religiach, to właśnie obecnie obserwujemy zjawisko swoistego rozkwitu, eskalacji przemocy, a jednocześnie wzrastającego nią zainteresowania. Precyzyjne zdefiniowanie tego zjawiska przemocy nastręcza wielu problemów interpretacyjnych.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej zwana dalej **ustawą** definiuje:

- **przemoc domową** jako: jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

W/w ustawa rozszerza krąg osób objętych ochroną oraz wprowadza nowe definicje tj.

- **osoby doznającej przemocy domowej** - należy przez to rozumieć: małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków, rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków, osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania, małoletniego - wobec

których jest stosowana przemoc domowa, przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej.

- **osoby stosującej przemoc** - należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, doznających przemocy domowej.
- **świadka przemocy domowej** - należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach.

Przemoc domowa jest zjawiskiem coraz bardziej powszechnym, przybiera nowe formy i stanowi poważny problem społeczny. Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Co ważne przemoc rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Przemoc domową można oceniać w kategoriach prawnych, moralnych, psychologicznych i społecznych. Pomimo tego, iż przemoc jest problemem trudnym do zdiagnozowania, to zdaniem specjalistów rozmiary i szkodliwość zjawisk związanych z przemocą wskazują, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce. Narastanie zjawiska przemocy wymaga niezwłocznego podjęcia działań.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej w art. 6 ust. 2 pkt 1 nałożyła na gminę obowiązek opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Z uwagi na obowiązek ustawowy oraz społeczny nakaz dbania o osoby dotknięte przemocą domową zwłaszcza w swoim lokalnym środowisku należy podejmować działania mające na celu pomoc i wsparcie ww. poprzez wyznaczenie, opracowanie kierunków i sposobów osiągnięcia powyższych celów – czego namacalnym elementem jest m.in. opracowanie przedmiotowego **Programu**.

I. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Przemoc domowa, według definicji obowiązującej w Polsce, zawartej w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, oznacza: jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;

Przemoc domową charakteryzuje:

- intencjonalność – działanie sprawcy jest zamierzone i ma na celu kontrolowanie, podporządkowanie sobie ofiary;
- dysproporcja sił – sprawca ma przewagę (fizyczną, emocjonalną, intelektualną, ekonomiczną i społeczną) nad ofiarą;
- naruszenie praw i dóbr osobistych – sprawca wykorzystując przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary, np. prawo do nietykalności osobistej, godności;
- szkody i cierpienie ofiar – działanie sprawcy przynosi ofierze szkody fizyczne i psychiczne czasem również materialne.

Osobą doznającą przemocy domowej może być każdy, szczególnie:

- współmałżonkowie lub partnerzy (najczęściej kobiety);
- dzieci,
- osoby starsze,
- osoby chore i niepełnosprawne.

Na występowanie zjawiska przemocy domowej ma wpływ wiele różnych czynników, a prawdopodobieństwo jej wystąpienia zwiększają następujące :

1. normy społeczne i kulturowe - w wielu środowiskach wciąż istnieje silne przekonanie o prawie rodziców do dominacji nad dziećmi, dominacji mężczyzn nad kobietami; nadal utrwalany jest wzorzec męczyzny silnego i przebojowego, mężczyzna ma być zdobywcą, a kobieta powinna być mu uległa; istnieje przyzwolenie na stosowanie kar cielesnych wobec dzieci;
2. normy związane z prywatnością rodziny – „brudy należy prać we własnym domu”, „nie mów nikomu co dzieje się w domu”, „w sprawy rodzinne nie należy się wtrącać”
3. status ekonomiczny – stres związany ze zbyt niskimi zarobkami, czy zagrożenie utratą pracy;
4. alkoholizm – nadmierne spożywanie alkoholu; alkohol ogranicza możliwość kontroli własnego zachowania, zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem, powoduje zaburzenia percepcji i oceny rzeczywistości
5. dziedziczenie wzorca przemocy – bycie ofiarą lub świadkiem przemocy w dzieciństwie zwiększa prawdopodobieństwo stosowania przemocy w życiu dorosłym,
6. osobowość osoby doznającej przemocy – tzw. dezadapcyjność, czyli brak zdolności jednostki do przystosowania się do zmieniających się warunków środowiskowych i utrzymywania optymalnego poziomu funkcjonowania psychospołecznego; jej przejawem są następujące

cechy: przekonanie jednostki, że jest poza społecznością, nie jest jej częścią, lęk przed niepowodzeniami, pesymistyczna wizja przyszłości, brak wiary we własne możliwości, przekonanie, że nie mam na nic wpływu, że wszystko zależy od warunków zewnętrznych, poczucie osamotnienia, rezygnacja, zubożenie, nieśmiałość w kontaktach z innymi, sztuczność, nieszczerłość.

7. osobowość sprawcy - chęć dominacji, wrodzona lub nabyta skłonność do agresji, nieufność, zazdrość, brak empatii, niska wrażliwość, niskie poczucie własnej wartości, obawa przed odrzuceniem i utratą rodziny.

Wyróżnia się podstawowe rodzaje przemocy:

1. **Przemoc fizyczną**, obejmującą działania bezpośrednie, które wyrządzają ból i cierpienie fizyczne.
2. **Przemoc psychiczną**, która jest działaniem krzywdzącym, wykorzystującym mechanizm procesów psychologicznych.
3. **Przemoc seksualną**, działającą w obszarze zachowań seksualnych, naruszającą intymność pożycia.
4. **Przemoc ekonomiczną**, dotyczącą warunków materialnych, która opiera się na uzależnieniu ofiary od statusu materialnego sprawcy.
5. **Zaniedbanie** – to ciągle nie zaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych, biologicznych i emocjonalnych.

Rodzaje przemocy	Formy przemocy
przemoc fizyczna	bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie i inne
przemoc psychiczna	izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne
przemoc seksualna	zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne
przemoc ekonomiczna	niełożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie i inne.
przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej	wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają i inne
inny rodzaj zachowań	zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków i inne.

Przemoc domowa jest zjawiskiem wysoce szkodliwym dla osoby jej doświadczającej. Oprócz szkód fizycznych w postaci obrażeń ciała, które występują bezpośrednio po akcie przemocy fizycznej lub seksualnej, powoduje również szkody psychiczne, które pojawiają się z czasem i wymagają długotrwałego i profesjonalnego leczenia. Należą do nich:

- zespół zaburzeń stresu pourazowego (PTSD) – objawia się: ponownym doświadczaniem traumatycznego przeżycia poprzez wspomnienia lub powracające koszmary senne; nadpobudliwością, problemami ze snem, trudnościami z koncentracją uwagi, z zapamiętywaniem, drażliwością, złością, omdleniami, nadmierną czujnością; unikanie rozmów na temat wydarzenia oraz miejsc i osób, związanych z przykrym doświadczeniem; PTSD diagnozuje się u około 60 % ofiar przemocy domowej;
- uzależnienia – wszelkie uzależnienia (alkoholizm, narkomania, lekomania), które dla ofiary przemocy są ucieczką od bólu fizycznego i psychicznego
- zaburzenia depresyjne - obniżony nastrój, emocjonalne otępienie, niska samoocena, brak chęci do działania, negatywne myślenie o sobie, świecie, przyszłości;
- zaburzenia lękowe – odczuwanie lęku przed podjęciem działania, krytyką, odrzuceniem;
- wiktymizacja – przyjęcie tożsamości ofiary; ofiara przemocy, w skutek doznawania przemocy, podejmowania nieskutecznych prób obrony siebie, a także nieumiejętnych prób pomocy z zewnątrz, nabiera przekonania, że zasługuje na takie zachowanie.

Przemoc domowa jest przestępstwem, ściganym z oskarżenia publicznego.

Zgodnie z treścią art. 11a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej – „Jeżeli osoba stosująca przemoc domową wspólnie zajmująca mieszkanie swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej czyni szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie, osoba doznająca tej przemocy może żądać, aby sąd, właściwy według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym, zobowiązał ją do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazał zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia”

W związku z tym w systemie ochrony osób pokrzywdzonych przemocą - ustawa wprowadza nowe narzędzie natychmiastowej izolacji sprawców przemocy domowej, chodzi o zakaz zbliżania się do pokrzywdzonych, zakaz zbliżania się do miejsc w których pracują, uczą się oraz zakaz kontaktowania się z nimi.

Ponadto zgodnie z 66c. Kodeksu Wykroczeń niestosowanie się do obowiązków przez osoby stosujące przemoc domową skierowane do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny. Zakłada również pomoc osobie doznającej przemocy domowej.

Osobie doznającej przemocy domowej udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

- 1) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
- 2) interwencji kryzysowej i wsparcia;
- 3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobie stosującej przemoc domową korzystania ze wspólnie zajmowanego mieszkania z osobą doznającą przemocy domowej oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej;
- 4) zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- 5) badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
- 6) zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej, która nie ma tytułu prawnego do lokalu zajmowanego wspólnie z osobą stosującą przemoc domową, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

II. ZAŁOŻENIA GMINNEGO SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE ROPA

1. Przemoc domowa jest zjawiskiem społecznie nieakceptowalnym, nie znajdującym usprawiedliwienia, a przeciwdziałanie temu zjawisku jest przedmiotem skoordynowanych działań zaradczych.
2. Najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby doznającej przemocy.
3. Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy, bez względu na rodzaj przemocy oraz bez względu na to co zrobiła osoba doznająca przemocy.
4. Podstawowym zadaniem jednostek odpowiedzialnych za walkę z przemocą jest zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest nieskuteczna.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej to dokument, którego zadaniem jest wprowadzenie w życie działań, mających na celu udzielanie pomocy ofiarom przemocy, a także podejmowanie odpowiednich działań wobec sprawców przemocy oraz zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na zjawisko przemocy. Program wyznacza również główne kierunki działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, w celu skutecznego reagowania na to zjawisko. Potrzeba opracowania takiego dokumentu wynika nie tylko z przesłanek formalnych, ale również z odczuwalnych, negatywnych zjawisk społecznych na terenie gminy.

Program zakłada kompleksową pomoc, zarówno dla ofiar jak i sprawców przemocy, przy udziale służb i instytucji oraz społeczności lokalnej. Wymaga podejmowania równoczesnych działań o charakterze interwencyjnym, profilaktycznym i terapeutycznym. Sposoby realizacji zadań ujętych w programie dostosowane są do potrzeb i możliwości ich realizacji w gminie, w oparciu o posiadane zasoby.

III. PODSTAWY PRAWNE

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
4. Kodeks Karny z dn. 06.06.1997 r.
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
6. Uchwała Nr LIV/362/23 Rady Gminy Ropa z dnia 31 sierpnia 2023 r. w sprawie przyjęcia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

IV. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W ROPA

Diagnozę zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Ropa przeprowadzono badaniem ankietowym.

W podsumowaniu badań przeprowadzonych w Gminie Ropa można wyróżnić zasadnicze problemy, jakie pojawiły się w wypowiedziach dorosłych mieszkańców na temat przemocy, w tym przemocy domowej.

1. Według opinii mieszkańców na terenie Gminy Ropa występuje zjawisko przemocy, opowiedziało tak 51 % badanych, 46 % stwierdziło, że nie wie, a 3 % badanych uważa, że przemoc nie występuje na naszym terenie.
2. Najwięcej odpowiedzi o formę przemocy domowej uzyskała przemoc fizyczna 54 %, w dalszej kolejności psychiczna 35 %, seksualna 6 % odpowiedzi, najrzadziej występującą formą przemocy według badanych na terenie naszej Gminy są inne formy przemocy, w tym przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej 4 % oraz przemoc ekonomiczna 1%.
3. Wśród badanych mieszkańców Gminy Ropa 13 % odpowiedziało, że doznało przemocy domowej, 87 % odpowiedziało, że nie doświadczyło, przemocy domowej.
4. Badani mieszkańcy wiedzą gdzie ofiara przemocy domowej może liczyć na pomoc, na pierwszym miejscu poinformowali by policję 51 %, w dalszej kolejności Ośrodek Pomocy Społecznej 22 %, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 9 %, Szkołę 9 %, Sąd 5%, Kościół 3 % oraz Ośrodek Zdrowia 1 %.

Ponadto jak wynika z przeprowadzonych badań, a także z obserwacji życia społecznego wiadomo, że ludzie niechętnie przyznają się do przemocy wewnątrz rodziny.

Niestety nadal wiele przypadków przemocy domowej nie jest zgłaszanych, głównie z powodu strachu, wstydu, braku wiary w skuteczność prawa i obowiązujących procedur, braku sprawnego systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, jak również nie zawsze prawidłowego funkcjonowania instytucji odpowiedzialnych za ściganie i karanie. Statystyki dotyczące zjawiska przemocy domowej nie przedstawiają całego obrazu problemu społecznego w Polsce.

Zjawisko przemocy domowej również na terenie gminy Ropa jest często traktowane jako sprawa osobista i rodzinna, 15 % badanych odpowiedziało, że przemoc domowa to sprawa prywatna. Ludzie kierują się stereotypami twierdząc, że sami muszą poradzić sobie z problemem przemocy, dlatego też nie zawsze decydują się na ujawnienie problemu.

Gminę Ropa na dzień 30.11.2023 r. zamieszkiwało 5520 mieszkańców są to mieszkańcy zameldowani zarówno na pobyt czasowy jak i stały.

Zjawisko elementów przemocy domowej w ujęciu statystycznym jak również zmiany w tym zakresie na przestrzeni ostatnich trzech lat na terenie Gminy Ropa przedstawiają tabele nr 1, 2 i 3.

Tabela nr 1. - Przemoc domowa w ujęciu statystycznym w latach 2020-2022.

Przemoc domowa	2020	2021	2022
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	5	4	6
Liczba interwencji Policji dotycząca przemocy	5	4	6
Liczba sprawców przemocy będących pod wpływem alkoholu	5	4	6
Liczba zatrzymanych sprawców przemocy umieszczonych po interwencji policji w izbie wytrzeźwień	0	0	0
Liczba zatrzymanych sprawców przemocy do rozstrzygnięcia sprawy	0	0	0

Tabela nr 2. - Instytucje wszczynające procedurę NK.

Instytucja wszczynająca Procedurę	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego		
	2020	2021	2022
Policja	5	4	6
GOPS	-	-	-
Oświata	-	-	-
Służba Zdrowia	-	-	-
GKRPA	-	-	-
RAZEM	5	4	6

Tabela nr 3 – Procedura Niebieskiej Karty – dane szczegółowe.

		2020	2021	2022
Liczba rodzin w których występuje przemoc – rodziny objęte pomocą grupy				
Liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy				
W tym :	kobiety	0	0	0
	mężczyźni	5	4	6
Liczba osób doznających przemocy				
W tym :	Kobiety	5	4	6
	mężczyźni	0	0	0
	dzieci	0	0	0
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart C przez Zespół/Grupę		5	4	6
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart D przez Zespół/Grupę		5	4	6

Z analizy dokumentów znajdujących się w GOPS Ropa wynika, że zostało sporządzonych:

- w 2020 r. 5 Niebieskich Kart
- w 2021 r. 4 Niebieskich Kart
- w 2022 r. 6 Niebieskich Kart

Tabela nr 2 pokazuje, że najczęściej procedura Niebieskiej Karty jest wszczynana przez funkcjonariuszy Policji. W drugiej kolejności instytucją uruchamiającą procedurę przemocową jest Ośrodek Pomocy Społecznej. W ciągu ostatnich trzech lat nie odnotowano przypadków uruchamiania procedury przez placówki Oświaty czy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ropie.

Od trzech lat liczba rodzin objętych działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego wynosi: 2020 r. – 5 rodzin, 2021 r. - 4 rodzin, 2022 r - 6 rodzin. W przeważającej większości osobami narażonymi na doznawanie przemocy są kobiety, natomiast mężczyźni wskazywani są jako osoby podejrzane o stosowanie przemocy domowej. Sprawcami przemocy są przeważnie osoby najbliższe tj. małżonkowie i partnerzy. Zazwyczaj przyczyną interwencji policyjnych na terenie gminy są awantury domowe, w tym awantury pod wpływem alkoholu. Najczęściej występującą formą przemocy jest przemoc psychiczna (wyzwiska, izolacja, poniżanie, ośmieszanie, krytykowanie, grożenie) i przemoc fizyczna (bicie, kopanie, szarpanie, popychanie, obezwładnianie, duszenie)

Prowadzone dotychczas działania lokalne powodują coraz częstsze zmiany świadomości społecznej i z jednej strony – zwiększa się gotowość ofiar przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej – wiążą się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy.

W ramach interwencji kryzysowej gmina Ropa zapewnia pomoc dla ofiar przemocy domowej przy współpracy z Gorlickim Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, a w szczególności pomocy:

- psychologicznej indywidualnej i grupowej,
- porad prawnych, porad socjalnych, psychologicznych,
- całodobowego schronienia,
- terapii rodzin,
- mediacji rodzinnych,

Celem działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w kryzysie, w tym dotkniętych przemocą jest zapobieganie pogłębianiu się występujących dysfunkcji.

V. CELE PROGRAMU

Cel główny Programu to:

Przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej i skuteczne rozwiązywanie problemów z nim związanych oraz ochrona i wsparcie ofiar przemocy na terenie Gminy Ropa.

Cel główny jest realizowany poprzez cele szczegółowe:

<i>Cel 1. Diagnozowanie zjawiska przemocy domowej w Gminie Ropa</i>				
Lp.	Działanie	Realizatorzy	Wskaźniki realizacji	Termin realizacji
1.	Zbieranie danych dotyczących zjawiska przemocy w Gminie Ropa : - liczba założonych NK - liczba rodzin w których występuje przemoc - instytucja wszczynająca procedurę - liczba zakończonych NK	Zespół Interdyscyplinarny na podstawie analizy NK, informacji z Komisariatu Policji w Gorlicach oraz ze Szkół, Ośrodków Zdrowia, prokuratury, kuratorów czy GOPS	Liczba opracowanych statystyk	2024-2030 Statystyki dotyczyć będą zakońzonego roku kalendarzowego
	z wyszczególnieniem powodu zakończenia			

Cel 2. Zwiększenie skuteczności działań zmierzających do wzmocnienia współpracy i zwiększenie kompetencji zawodowych służb realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Lp.	Działanie	Realizatorzy	Wskaźniki realizacji	Termin realizacji
1.	Uczestnictwo członków Zespołu Interdyscyplinarnego w szkoleniach dotyczących problemu przemocy domowej	Zespół Interdyscyplinarny	Liczba certyfikatów, zaświadczeń potwierdzających udział w szkoleniach	2024-2030 Szkolenia dla członków ZI organizowane będą przynajmniej 1 raz w roku
2.	Uczestnictwo pracowników socjalnych w grupach wsparcia, szkoleniach.	Pracownicy socjalni GOPS	Liczba odbytych szkoleń	2024-2030
3.	Spotkania członków Zespołu Interdyscyplinarnego co najmniej raz na dwa miesiące	Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego	Liczba protokołów, spotkań ZI	2024-2030
4.	Funkcjonowanie grup diagnostyczno – pomocowych	członkowie grup diagnostyczno - pomocowych	Liczba protokołów spotkań GDF	2024-2030

Cel 3. Działania profilaktyczne i edukacyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i możliwości uzyskania pomocy i wsparcia

Lp.	Działanie	Realizatorzy	Wskaźniki realizacji	Termin realizacji
1.	<p>Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy na temat zjawiska przemocy domowej</p> <p>- zamieszczanie informacji dotyczących problematyki przemocy domowej na stronie internetowej i/lub tablicy informacyjnej</p> <p>- organizacja warsztatów informacyjno-edukacyjnych dotyczących problematyki przemocy domowej lub konkursu o tematyce przemocy domowej</p>	<p>GOPS Ropa , Zespół Interdyscyplinarny, Szkoły i Ośrodek zdrowia na terenie Gminy, Policja</p>	<p>liczba materiałów informacyjnych</p> <p>liczba informacji zamieszczonych na stronie</p> <p>liczba zorganizowanych warsztatów lub konkursów</p>	<p>2024-2030</p>

Cel 4. Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin z problemem przemocy.

Lp.	Działanie	Realizatorzy	Wskaźniki realizacji	Termin realizacji
1.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	Zespół Interdyscyplinarny	Dokumentacja ZI dotycząca prowadzonych procedur NK	2024-2030
2.	Rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacji występowania przemocy domowej.	GOPS, Policja, Szkoły, Ośrodek Zdrowia, ZI	informacje umieszczone na tablicach ogłoszeń, ogólnodostępne ulotki, broszury, informacje przekazywane bezpośrednio przez członków ZI	2024-2030
3.	Zapewnienie dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego poprzez współpracę z Gorlickim Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Gorlicach.	GOPS, ZI, Policja, GOIK Gorlice	liczba osób z terenu gminy Ropa które skorzystały z poradnictwa	2024-2030
4.	Zapewnienie możliwości całodobowego schronienia dla osób doznających przemocy poprzez współpracę z GOIK w Gorlicach	GOPS, ZI, Policja, GOIK Gorlice	liczba osób, z terenu gminy Ropa które skorzystały z całodobowego schronienia w GOIK Gorlice	

Cel 5. Zapewnienie ofiarom przemocy bezpieczeństwa i ochrony izolującej od sprawców, pomocy socjalnej i terapeutycznej, realizacja programów psychologiczno – terapeutycznych oraz programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy.

Lp.	Działanie	Realizatorzy	Wskaźniki realizacji	Termin realizacji
1.	Wdrożenie planu szybkiej interwencji kryzysowej w sytuacjach zaistnienia aktów przemocy domowej, opracowanie planu działań, wdrożenie procedur.?????????	Zespół Interdyscyplinarny, GOPS, Komisariat Policji, Sąd, Kuratorzy Sądowi, placówki ochrony zdrowia	Opracowane procedury	2024-2030
2.	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej oraz wsparcia osobom dotkniętym przemocą, poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne, rodzinne.	GOPS, GOIK-Gorlice	Liczba osób, którym udzielono pomocy	2024-2030
3.	Udzielenie pomocy osobom i rodzinom dotkniętym przemocą w znalezieniu bezpiecznego schronienia dającego poczucie izolacji przed agresywnością sprawcy, pomoc w działaniach separujących ofiary od sprawców przemocy.	GOPS, Komisariat Policji, Sąd, Kuratorzy sądowi, GOIK-Gorlice	Liczba osób którym zabezpieczono schronienie	2024-2030
4.	Kierowanie do programów psychologiczno-terapeutycznych, korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy.	Zespół Interdyscyplinarny, Grupa Diagnostyczno-Pomocowa	Liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej	2024-2030

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony osób doznających przemocy domowej na terenie Ropa, zwany **Programem** ma charakter długofalowy, jego działania obejmują lata 2024–2030.

VI. SŁUŻBY POWOŁANE DO REALIZACJI USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY DOMOWEJ I ICH ZADANIA, SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE ROPA, ZASOBY INSTYTUCJONALNE

Przedstawiciele działający na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz Zespołu Interdyscyplinarnego:

- obligatoryjnie:
 - Jednostki organizacyjne pomocy społecznej
 - Policja
- fakultatywnie:
 - Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - Oświata
 - Ochrona Zdrowia
 - Organizacje pozarządowe
 - Sąd, kuratorzy sądowi, prokuratorzy

Każda z wymienionych służb w ramach swoich kompetencji zobowiązana jest do podejmowania działań zmierzających do udzielenia wsparcia osobom doznającym przemocy domowej. Jednostki współpracują ze sobą w celu osiągnięcia wspólnego celu jakim jest zdiagnozowanie oraz zwalczanie problemu przemocy.

1. Postępowanie pracowników socjalnych w sytuacji uzyskania informacji o występowaniu przemocy domowej

Działania interwencyjne pracownika socjalnego w sytuacji zagrożenia życia, zdrowia, bezpieczeństwa osoby/osób doświadczających przemocy domowej obejmują:

- wezwanie policji,
- wezwanie pogotowia ratunkowego,
- zapewnienie miejsca w całodobowej placówce dla ofiar przemocy domowej, w tym np. w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy domowej lub ośrodku interwencji kryzysowej,
- niezwłoczne zawiadomienie policji lub prokuratora o powzięciu podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy domowej.

W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową, podjęcie decyzji wspólnie z policjantem i przedstawicielem służb medycznych o odebraniu dziecka z rodziny, celem umieszczenia u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo – wychowawczej (zgodnie z art.12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).

Działania pracownika socjalnego podejmowane w ramach procedury „Niebieskie Karty” wynikające z Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Procedura „Niebieskiej Karty” są to różne działania podejmowane w sytuacji podejrzenia lub stwierdzenia stosowania przemocy domowej na podstawie przepisów ustawy

o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Celem procedury „Niebieskie Karty” jest zatrzymanie przemocy domowej i udzielenie pomocy i wsparcia osobie doznającej przemocy domowej. Na skutek wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” informacja dotycząca przemocy jest przekazywana do grupy diagnostyczno-pomocowej. W trakcie procedury członkowie grupy kontaktują się także z osobą, która przemoc stosuje.

W ramach procedury pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej lub centrum usług społecznych:

- 1) diagnozuje sytuację, potrzeby i zasoby osoby doznającej przemocy domowej;
- 2) udziela kompleksowych informacji o:
 - a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób doznających przemocy domowej,
 - b) formach pomocy małoletnim doznającym przemocy domowej oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
 - c) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby doznającej przemocy domowej;
- 3) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej;
- 4) zapewnia osobie doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej lub innej placówce, w tym prowadzonej przez organizacje pozarządowe i stowarzyszenia, działające na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- 5) bierze udział w opracowaniu przez grupę diagnostyczno-pomocową indywidualnego planu pomocy;
- 6) podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w środowisku domowym, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb określonych przez grupę diagnostyczno-pomocową;
- 7) może prowadzić rozmowy w szczególności o prawnokarnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej oraz informować osobę stosującą przemoc domową o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii, udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Inne działania pracownika socjalnego w stosunku do osób dotkniętych przemocą domową :

- udzielanie wsparcia emocjonalnego, poradnictwo, w razie potrzeby,
- towarzyszenie podczas załatwiania spraw w instytucjach (prokuratura, policja, sąd i in.),
zawarcie kontraktu socjalnego,
- umożliwienie skorzystania z poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego, prawnego, socjalnego, pedagogicznego,
- planowanie – odpowiednio do potrzeb – pomocy pieniężnej lub rzeczowej,
- udzielanie informacji na temat instytucji i organizacji pomagających ofiarom przemocy,
- zapewnienie wsparcia dzieciom, poprzez umożliwienie skorzystania z poradnictwa specjalistycznego lub skierowanie do placówki wsparcia dziennego,

- monitorowanie sytuacji w rodzinie w trakcie istnienia problemu przemocy oraz po jego zakończeniu przez okres umożliwiający jednoznaczne stwierdzenie, że przemoc już nie występuje,
- udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego, grupach diagnostyczno-pomocowych.

2. Postępowanie funkcjonariuszy Policji w sytuacji uzyskania informacji o występowaniu przemocy domowej

W ramach procedury funkcjonariusz Policji:

- 1) udziela osobie doznającej przemocy domowej niezbędnej pomocy, w tym udziela pierwszej pomocy przedmedycznej;
- 2) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej;
- 3) podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób doznających przemocy domowej, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby stosującej przemoc domową środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania;
- 4) przeprowadza, o ile jest to możliwe, z osobą stosującą przemoc domową rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby stosującej przemoc domową albo nad małoletnim lub pełnoletnią osobą nieporadną ze względu na jej wiek lub stan zdrowia, oraz wzywa osobę stosującą przemoc domową do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego;
- 5) przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa;
- 6) podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w środowisku domowym, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb określonych przez grupę diagnostyczno-pomocową;
- 7) dokonuje niezbędnych ustaleń w zakresie udziału osoby stosującej przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 8) informuje, w formie notatki urzędowej, zespół interdyscyplinarny o działaniach podejmowanych wobec osoby doznającej przemocy domowej oraz osoby stosującej przemoc domową, w tym w szczególności o udziale w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE ROPA ZASOBY INSTYTUCJONALNE W GMINIE ROPA I REALIZOWANE DZIAŁANIA

Zgodnie z art. 6. ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej lub ustawy z dnia 26

października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, chyba, że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Zespół Interdyscyplinarny

1. Zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.
2. Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3-5, w szczególności przez:
 - 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
 - 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
 - 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
 - 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
 - 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
 - 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
 - 7) monitorowanie procedury "Niebieskie Karty";
 - 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a;
 - 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
 - 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń.

Zadania grupy diagnostyczno-pomocowej

Do zadań grup diagnostyczno-pomocowych należy w szczególności:

- 1) dokonanie, na podstawie procedury "Niebieskie Karty", oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;

- 2) realizacja procedury "Niebieskie Karty" w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
- 3) zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury "Niebieskie Karty" pod jej nieobecność;
- 4) realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 5) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 6) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń;
- 7) monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury "Niebieskie Karty";
- 8) zakończenie procedury "Niebieskie Karty";
- 9) dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
 - a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury "Niebieskie Karty",
 - b) wszczęcia procedury "Niebieskie Karty";
- 10) informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury "Niebieskie Karty"

Zasoby instytucjonalne Gminy Ropa świadczące pomoc osobom doznającym przemocy:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ropie
2. Służba Zdrowia
3. Oświata (dyrektorzy szkół, pedagodzy, nauczyciele, psychologzy)
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
5. Zespół interdyscyplinarny
6. Komisariat Policji w Gorlicach
7. Gorlicki Ośrodek Interwencji Kryzysowej
8. Centrum Terapii Uzależnień w Gorlicach
9. Kuratorzy Sądowi oraz Sąd Rejonowy w Gorlicach.

Schemat procesu pomocy osobą doznającym przemocy:

1. **Rozpoznanie przemocy** – wszelkie zaobserwowane jej przejawy bądź podejrzenie przejawów wymagają indywidualnego rozpatrzenia po to, aby podejmowane działania przyniosły pozytywne rezultaty, a nie pogorszyły sytuacji.
2. **Diagnoza wstępna** – zorientowanie się czy i jakie bezpośrednio niebezpieczeństwo zagraża ofiarom, czy potrzebna jest natychmiastowa izolacja, kto może i powinien zareagować.
3. **Interwencja** – działanie w celu zatrzymania przemocy podejmowane nie tylko przez policję, ale także inne instytucje.
4. **Diagnoza szczegółowa** – dokładne rozpoznanie sytuacji rodziny, jej potrzeb, rozmiarów i przyczyn przemocy, a także deficytów i zasobów.
5. **Opracowanie planu pomocy** – plan powinien uwzględniać wszelkie działania, które mogą wpłynąć na zmianę funkcjonowania rodziny, a więc oprócz pomocy i wspierania

ofiar, na trwałą zmianę zachowania sprawcy przemocy i jego postawę wobec ofiar - jest on planowany z zainteresowanymi osobami i akceptowany przez nie.

6. **Realizacja planu pomocy** - przy wychodzeniu z sytuacji przemocy, trwającej nieraz wiele lat, niezbędne jest zaplanowanie kolejnych kroków na miarę coraz większych możliwości ofiary, przechodząc do coraz trudniejszych zadań, aby wzrastała wiara w możliwość uporania się z problemem.
7. **Korekta planu pomocy** – śledzenie realizacji planu i wprowadzenie w razie potrzeby zmian prowadzących do bardziej skutecznego działania.

VII. PRZEWIDYWANE EFEKTY

Zakładanym efektem realizacji programu jest stworzenie wielopłaszczyznowego, spójnego systemu wsparcia oraz pomocy dla osób i rodzin zagrożonych/dotkniętych przemocą domową oraz zwiększenie jego skuteczności poprzez :

- realizację działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy,
- zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom i rodzinom doświadczającym przemocy,
- zintensyfikowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy,
- zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych przemocą domową.

Realizacja programu zwiększy skuteczność pomocy kierowanej do rodzin oraz stworzy możliwość współpracy pomiędzy instytucjami zajmującymi się problematyką przemocy. Oczekiwany rezultatem wspólnych działań będzie przeciwdziałanie przemocy oraz patologizacji i zagrożeniu wykluczeniem społecznym. Interdyscyplinarne podejście daje możliwość rozwoju, zwiększenia świadomości w środowisku lokalnym, a tym samym podniesienia jakości życia mieszkańców Gminy Ropa.

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Środki na realizację Programu mogą pochodzić z:

- 1) budżetu państwa,
- 2) budżetu gminy,
- 3) z innych źródeł

Głównym źródłem finansowania zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Ropa są środki pochodzące z budżetu państwa i budżetu gminy. Odrębne źródło środków mogą stanowić te pochodzące z dotacji lub konkursów.

IX. MONITORING PROGRAMU

W ramach monitoringu Programu systematycznie gromadzone będą dane dotyczące występujących / zgłoszonych na terenie zjawisk przemocowych, ich rodzaju oraz realizacji określonych działań programu służących skutecznej walce z nimi. Z realizacji programu sporządzana będzie roczna informacja, będąca elementem składowym rozliczania wieloletniego

Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 w oparciu o Uchwałę Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r.

Zgromadzone dane będą służyć sprawdzeniu skali zjawiska oraz efektywności i skuteczności działań programowych.

Dzięki zebraniu danych, przeprowadzeniu ich analizy oraz interpretacji, uzyskane informacje posłużą do dalszego planowania i modyfikacji Programu oraz wpłyną na poprawę efektywności i szybkość reakcji na zaistniałe zjawisko przemocy.

PODSUMOWANIE

Przemoc domowa jest głównym problemem przestrzegania praw człowieka. Jest zjawiskiem, którego zasięg jest znacznie większy, niż odnotowują to przeprowadzane badania i statystyki. Często zdarza się, że z pozoru błaha awantura przeradza się w prawdziwy dramat. Wzrastające odsetki zarejestrowanych sytuacji stosowania przemocy świadczą o tym, iż coraz trudniejsza jest właściwa komunikacja w rodzinach i niewątpliwie koniecznym jest jednoczesne włączenie się wielu instytucji i organów w walkę z tym zjawiskiem. Tylko współpraca międzyinstytucjonalna daje gwarancję skuteczności podejmowanych działań służących zniwelowaniu zjawiska przemocy i ochronie ofiar przemocy.

Należy także wspierać specjalistów i inne osoby bezpośrednio pracujące z rodzinami uwikłanymi w przemoc gdyż wzrost ich kompetencji pozwala mieć nadzieję, że szanse uzyskania fachowej pomocy ciągle będą rosnąć.

Realizowanie zadań zawartych w prezentowanym Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 przyczyni się do podnoszenia świadomości społecznej, która jest konieczna aby przemoc była ujawniana i aby możliwe było podjęcie właściwych środków pomocy dla potrzebujących i zapobieganie kolejnym aktom przemocy.